

Kỷ niệm Ngày Quốc tế Đa dạng sinh học năm 2024

○ HÀ ANH

Ngày 22/5, tại bãi biển Cửa Đại (phường Cửa Đại, TP. Hội An), Bộ Tài nguyên và Môi trường phối hợp với Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Nam tổ chức Lễ kỷ niệm Ngày Quốc tế Đa dạng sinh học năm 2024. Thứ trưởng Bộ Tài nguyên và Môi trường Lê Công Thành tham dự và phát biểu tại buổi lễ.

Phát biểu khai mạc, Thứ trưởng Lê Công Thành cho biết, cuộc sống của con người từ bao đời nay đã luôn gắn bó với thiên nhiên với sự phong phú về các hệ sinh thái tự nhiên, các loài sinh vật và nguồn gen. Đa dạng sinh học (ĐDSH) và các dịch vụ hệ sinh thái chính là cơ sở sinh tồn của sự sống cho Trái đất, đóng vai trò vô cùng quan trọng trong phát triển bền vững KT-XH của mỗi quốc gia, vùng lãnh thổ, mỗi địa phương và trong đời sống của mỗi cá nhân. Tuy nhiên, trong những thập kỷ gần đây, bên cạnh sự phát triển mạnh mẽ về KT-XH thì sự suy thoái ĐDSH đã diễn ra với tốc độ ngày càng nhanh chóng, đe dọa đến sự phát triển bền vững của mỗi quốc gia trên toàn thế giới.

Theo Báo cáo đánh giá toàn cầu về ĐDSH và dịch vụ hệ sinh thái cho thấy, trong nửa thế kỷ qua, thế giới đang chứng kiến tốc độ suy thoái ĐDSH và hệ sinh thái chưa từng có trong lịch sử nhân loại với ước tính 1 triệu loài động vật và thực vật đứng bên bờ vực tuyệt chủng, 75% hệ sinh thái trên bề mặt Trái đất bị biến đổi, các hệ sinh thái trên cạn suy giảm 23% năng suất; 85% diện tích khu vực đất ngập nước bị mất đi, 14/18 dịch vụ cơ bản của ĐDSH cho duy trì các hoạt động sống và phát triển của con người đang có xu hướng suy

giảm trên toàn cầu,... Nguyên nhân chủ yếu dẫn tới tình trạng trên là do sự biến mất của môi trường tự nhiên; khai thác quá mức tài nguyên thiên nhiên; BĐKH; ô nhiễm môi trường từ việc sử dụng các sản phẩm gây nguy hại đến ĐDSH như thuốc trừ sâu, các sản phẩm nhựa,... và kể cả các loài xâm lấn.

Để ngăn chặn sự suy giảm ĐDSH, suy thoái của các hệ sinh thái, Đại hội đồng Liên hợp quốc đã ra quyết định tuyên bố Thập kỷ 2021 - 2030 là Thập kỷ Liên hợp quốc về "Phục hồi hệ sinh thái"; năm 2022, Hội nghị lần thứ 15 các bên tham gia Công ước ĐDSH đã thông qua Khung ĐDSH toàn cầu Côn Minh - Montreal với mục tiêu hướng đến chung sống "Hài hòa với

thiên nhiên" thông qua thực hiện hành động khẩn cấp để ngăn chặn và đảo ngược tình trạng mất ĐDSH, phục hồi ĐDSH, duy trì một hành tinh khỏe mạnh và mang lại lợi ích thiết yếu cho tất cả mọi người, không chỉ hiện tại mà cả tương lai. Khung ĐDSH toàn cầu Côn Minh - Montreal đã đề ra 23 mục tiêu tham vọng đến năm 2030 nhằm giảm thiểu các mối đe dọa đối với ĐDSH; sử dụng bền vững và chia sẻ lợi ích từ ĐDSH đồng thời, nhấn mạnh tầm quan trọng của việc áp dụng các giải pháp và lồng ghép ĐDSH liên ngành.

Để có thể thực hiện được những mục tiêu này, Ban Thư ký Công ước và toàn thể các nước thành viên đã quyết định cần có những hành động khẩn cấp ở cấp

quốc gia để triển khai toàn diện Khung ĐDSH toàn cầu. Chính vì thế, chủ đề ngày ĐDSH của năm nay “Hãy là một phần của Kế hoạch ĐDSH” cũng chính là lời kêu gọi sự ủng hộ và tham gia thực hiện GBF của tất cả mọi tổ chức, cá nhân trên thế giới.

Việt Nam được đánh giá một trong 12 trung tâm ĐDSH, là một trong 16 quốc gia có ĐDSH cao nhất trên toàn cầu với các nguồn gen quý, hiếm, sự phong phú, đa dạng về hệ sinh thái. Với những nỗ lực bảo vệ các giá trị thiên nhiên vô giá của đất nước, đến nay, chúng ta đã thiết lập hệ thống gồm 178 khu bảo tồn thiên nhiên với tổng diện tích hơn 2,6 triệu ha bao gồm các khu vực trên cạn và biển, 09 vùng đất ngập nước được công nhận là vùng đất ngập nước tầm quan trọng quốc tế (Khu Ramsar), 11 khu Dự trữ sinh quyển thế giới, 06 khu Di sản thiên nhiên thế giới, 12 vườn di sản ASEAN, 64 vùng chim quan trọng; hơn 62 nghìn loài sinh vật đã được xác định và vẫn liên tục phát hiện các loài mới cho khoa học, trong số đó số lượng loài đặc hữu, chỉ xuất hiện ở Việt Nam rất cao. Tuy nhiên, Việt Nam đang phải đối mặt với tình trạng suy thoái về ĐDSH cùng với những thách thức to lớn khác như ô nhiễm môi trường và nguồn nước, suy thoái đất đai, rác thải nhựa đại dương và những ảnh hưởng cực đoan của BĐKH. Thực trạng này buộc chúng ta phải nhận thức rõ hơn tầm quan trọng của việc thực hiện BVMT, bảo tồn thiên nhiên và ĐDSH song hành với quá trình phát triển, bảo đảm mối quan hệ hài hòa giữa con người và thiên nhiên. Theo đó, các bộ, ngành, cơ quan đoàn thể ở Trung ương, chính quyền địa

phương, các tổ chức, cá nhân hãy có những hành động thiết thực để giải quyết vấn đề bảo tồn thiên nhiên, ĐDSH, trong đó tập trung một số nhiệm vụ, giải pháp sau đây:

Một là, tăng cường truyền thông, nâng cao nhận thức về ĐDSH và các giá trị của ĐDSH trong cải thiện sinh kế bền vững, xóa đói giảm nghèo và chiến lược phát triển bền vững của quốc gia; xây dựng lối sống hài hòa với thiên nhiên.

Hai là, tổ chức triển khai có hiệu quả Chiến lược quốc gia về ĐDSH đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050; lồng ghép yêu cầu về bảo tồn ĐDSH vào trong quá trình xây dựng và tổ chức thực hiện các chính sách, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch của các Bộ, ngành, địa phương để đảm bảo sự công bằng, toàn diện và đồng bộ trong quá trình ra quyết định có liên quan đến ĐDSH.

Ba là, kiểm soát các hoạt động gây tác động tiêu cực gây suy giảm ĐDSH, cảnh quan thiên nhiên; tăng cường các hoạt động

khẩn cấp ngăn chặn tình trạng khai thác quá mức và buôn bán trái phép các loài động vật, thực vật hoang dã, giảm thiểu sự xuất hiện và tác động của các loài ngoại lai xâm hại đối với ĐDSH; kiểm soát ô nhiễm môi trường;

Bốn là, nghiên cứu và áp dụng các giải pháp dựa vào thiên nhiên nhằm bảo tồn và phục hồi ĐDSH, thích ứng với BĐKH; phát huy các thực hành tốt thân thiện với ĐDSH trong các ngành sản xuất; tăng cường năng lực điều tra, kiểm kê, quan trắc, giám sát thông tin, dữ liệu về ĐDSH; đẩy mạnh năng lực về ứng dụng khoa học công nghệ trong giám sát ĐDSH, phát triển các giải pháp đổi mới nhằm cải thiện việc bảo tồn cũng như sử dụng bền vững ĐDSH.

Năm là, thúc đẩy và thiết lập mối quan hệ đối tác với các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước nhằm vận động sự ủng hộ, hỗ trợ về bảo tồn thiên nhiên và ĐDSH; phát hiện và tôn vinh những cá nhân, tập thể, cộng đồng có những nỗ lực ngăn chặn và suy giảm ĐDSH. ■